

N°. 38.

Birmdeenâ 19. September

1866.

Gesellschaftliches.

No Rihgas. Mahjas weefa driffetajis G. Plates no 1ma Oktober f. g. islaidihs jaunas awises Wahz wallobâ, kam wahrds buhs: „Die Libelle, Zeitschrift zur Unterhaltung und Belehrung.“ Schi awise tâpat 1 bohgens ineddētās tiks isdohts, kâ Mahjas weefis un maffahs par gaddu Rihdsineekem 2 rub. f., bet teem, kam par posti ja-peesuhtha, 2 rub. 60 kap. No 1ma Oktober lihds scha gadda beigahm maffahs Rihdsineekem 50 kap., un teem, kam ja-peesuhtha, 60 kap. Schinnis awises gan ne-buhs nelahdas politikas jeb jaunas sinnas, bet wiffadas zittadas sinnas, ihpaschi no muhsu paschu tehwu-femmes.

— Kohlera-fehrga tē Rihgâ wehl naw pawiffam mittejusehs, lai gan bijuschas daschas deenas, kurrās neweens ar scho fehrgu ne-eesirga, nedf arri nomirra. Tâ tad no pascha eesahluma, no 7ta Juli lihds 15. September ar scho fehrgu eesirgusch 195 zilweli; no scheem isahrsteti 82, mirruschi 100 un wehl paklusch 13.

No Pehterburgas. Pee ta Keisera flepkawa Karakosowa noteefaschanas peederr arri wehl weena zitta ismekleschana, kas turreta pahr to spittata dokteri Alekxander Alekxandrowitsch Kolibin. Scho Karakosows par lihdsiwainigu usdewis tahdâ wihse, ka tas winnam to gipti effoht pagahdajis preelisch gihma pahrwehrtischanas un preelisch ferwis nonahweschanas. Bet schē Karakosowa isteifschanas naw bijuschas weenadas. Birmâ reisâ, 16tâ April tas teizis, ka winsch to gipti no Kolibina mahjokka sadfis; 12tâ Juni tas teizis, ka Kolibins pats sawâ lohrteli winnam to dewis, no labbatas iswilldams, un pehdejâ

reisâ, 14tâ Juni winsch atkal teizis, ka Kolibins winnam to gipti dewis pee pils tilta. Dokteris Kolibins to leedsa, ka Karakosowam gipti kad dewis; leeldeenas neddekâ winsch gan effoht gipti no klinikas mahjâ pahrneffis, kas tam pee lohpeem waijadsiga bijuse, bet no tahs nefa ne-effoht dewis Karakosowam. Ka Karakosows isfalka, ka winsch pats to gipti dokterim pasadfis, to newarr dokterim par wainu peerehfinacht un arri tahs diwas zittas isteifschanas, ka Kolibins winnam to gipti mahjâ un tad atkal pee pils tilta eedewis, newarreja nelahdu wainu Kolibinam doht zaur to, ka schahs isteifschanas nebija weenadas un — kâ zitta leeziba wehl parahda — Karakosowam nemas naw bijuse klahd tahda gipte, ar to feiju warr samaitaht un nepasshtama darriht. Kolibina passhschanahs ar Karakosowu til tahda bijuse, ka dokteris wianu ahrstejis un kad tas bes passfes buhdams schehlojees, ka nekur newarroht peemist, tad tam wehlejis kahdas deenas sawâ mahjokli padsihwoht; turklahd wehl Karakosows dokterim ne-effoht pateizis sawu ihstenu wahrdu, bet fauzees par Wladimirowu. Kad nu til ween schi peeturreschana pee ismekleschanas israhdijschsch pateesa un ta nelahds leels walstibas noseegums naw, tad augstaka kriminal-teesa wiffas Karakosowa fuhdsibas pahr to dokteri, kas pee kahdas fleppenahs heedribas naw peederrejis, nosazzija par nepeeneminamahm un Kolibinu no teefas atlaida.

— Tee Amerikas wehstneeki tillusch 10 muhsu augsteem Keisereem baggati apdahwinati ar dahrgahm peeminnahm, kâ ar naudas-malkeem, Keiseru bildehm un t. pr.; Fols un winna pawaddoni dabbujusch Keiseru bildehs tahdas, fur augstais Keisers un Kei-

sereene paschi ar sawu robtu parastijuschees. — Kostromas pilssehta schee paschi wehstneeki ar tahdu gawileschanu usnemti, ka muschiti sawas drehbes isklabjuschi zekka, kur teem wehstneekem bij ja-eet.

Wehl no Wehterburgas. Kalds leelgabbalu karea-spehla wirsneeks, Kumjesew wahrdä, noteeschts tä, ka tas pasauwe wiffas sawas fahrtas-teefas un 8 gad-dus tam Sibirija japaleef pee grubta zeetumneekudarba, — tadeht, ka tas dumpigus rakstus tihschä prahstä islaidis, laudis kuhdidams us dumpi prett augstu waldischanu un ka dumpineeku-rakstus pee sewis paglabbjais.

No Kankafus. Juli mehnesi Karakaitas aprinki attal dumpis pazehlees. 4tä Juli deenä-netahnt no Maschalis pilssehtas pulks apbrunnotu Kapaganas un Turkanas eedshwotaju parahdijees, kas ar plintehm fahlfuschi schaudiht. Bet kad tejenes eedshwotaji ar saldteem fabeedrojusches tohs aisdinna, tad tee isklaisijahs pa kalneem. 5tä Juli attal 600 dumpineeki pilssehtas tuhuma diwahm saldatu kompanijahm uskritta us tahm schaudami; bet pehz 2 stundu kauschanahs tee attal isklidä un saldati gabja pilssehta eelschä. Pehzpusdeenäs tschetras gehgeru kompanijas pilssehta eenahza, kas arri bij lahwschahs ar dumpineekem. Kad fchi sinna tahlaf bij gabjuse, tad firts Melnikows no Dagestanas atfuhrtija saldatu un milizu pulkus, kas 12tä Juli Maschalis pilssehta atnahza. Schohs til eeraugohnt dumpineeki meeru metta, jo abbi winnu waddoni Bogatirs un Sita jau bij krittuschti, weenu no teem dumpineeki paschi bij nosittuschti. — Dumpis fazehlees tadeht, ka tee laudis redsedami, ka winnu widdä arri ihpaseha karea-waldischana teef eetaifita, dohmajuschti, ka ar to winneem wiffu brijwibu isnihzinatschoht.

Pahr to nemeeru, kas Niskantasia bij iszehlees — ka muhsa 36tä Ari. lassam — stabsta, ka tas zaur to iszehlees, ka waldischana pagehrejuse, lai pehz augsta Keisera pawehleschanas dsimtfungi sawus laudis tuhlin atlaisch par brijweem. Firsstem un dsimtfungeem fchi pawehleschana naw patikfufe un tee laudis pahrrunnajuschti us dumpi, teem eeteildami, ka tee nu dabbuschoht daudj bahrgalus Kreemu kungus, kas teem usklischoht leelakas nodohschanas, tohs nemfchoht refruschos un ar warru speedischoht pee krittigas tizzibas.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Ar meera=derreschanu Prubscheem labbi eijohnt us preelschu. Ar Sakscheem jau pilnigs meers noderrechts un karea-wibri eijohnt mahjä. Ar Meininges erzogu til tahnt nahzis, ka tas negribedams Prubschu kchnina prahtram padohtees, no waldischanas gohda atfazijees un to nodohd sawam deklam, — lai tas ar Prubscheem saderr tä ka tee grubb. — Ollandes kchninsch wehl atleef ar sawu Lufsemburgas un Limburgas walsti un wehl stridahs Prubschu kchnina padohmam pretti.

Prubschu kchninsch 20tä September islaidis to pasluddinaschanu, ka no 1mas Oktober deenas Hannoveres, Effu, Massauas-semmes un ta brijwa pilssehta Frankfurte pee Main-uppes peederreschoht gluschti klahnt pee Prubschu walsts un ar to paschu deenu arri Prubschu likkumi un teefas tur kuhfchoht pilnä spehta.

Bittas sinnas stabsta, ka ar Sakschu kchninu wehl ne-effohnt pilnigs meers noderrechts. Tad nu wehl newarr sinnaht, kurra sinna rikliga, kurra ne. Bet pirms meers naw noderrechts, wehl Sakschu kchnina karea-pulki newarr no Ghtreiku semmes pahrnahkt mahjä, jo Prubschi tohs wehl nelaidihz tur eelschä. Sawadi jau tad tee likkumi irr, kad grubb peederrecht pee tahs no Prubscheem eetaifitas walstu-beedribas. Karea-pulki tad gan swehre sawam kchninam kareoga-swehrestibu, bet winnu augstakajam waddonam jaswehre ustizzibas-swehrestibu arri Prubschu kchninam, ka wiffas beedribas karea-spehlu augstakam pawehletajam. Tad nu saprohtams, ka winnu kchninsch tohs karea-pulkus nekur newarr subtiht us karea, kur Prubschu kchninsch teem newehle eet.

No Berlins raksta pahr to leelu preeku, gawileschanu un gohdu, ar tahdu Berlineeschi usnehmuchi sawus pahrnahdamus karea-pulkus. Salka, ka Berline wehl nekad tahdu stabti ne-effohnt rahdijuse karea-pulkeem pahrnahchoht, ka schoreis. Gan preelsch 100 gaddeem, kad Friedrichs Keelais pehz 7 gaddu karea pahrnahzis, gan arri preelsch 50 gaddeem, kad lepnaiss Napoleons bij uswarrehts, karea-pulki ar leelu gohdu tilluschti sanemti, bet wiss tas ne-effohnt nekas prett to brangumu, so schoreis israhdijuschti. Pilssehta bijuse tä puschlota ar putkehm un kareogeem, ka wairak newarrejuschi tizzeht, ka ta effohnt ta patte wezza Berline. Arri paschi laudis tä bijuschti gresnojusches, ka waijadsejis dohmaht: pawiffam sweschas tautas effohnt te nomettuschahs us dsihwi. Ap teem wahrteem un tai eelä, kur kchninsch ar saweem karea-pulkeem pilssehta nahza eelschä, tur katra weetina un katra lohga-ruhe tikfufe bahrgi aismalfata no fahrigem zilwekem, lai til ar sawahm paschahm azzihm dabbutu redseht wiffu to spohschumu un brangumu. Tuwejeem mescheem tannis deenas bijis ihstems pohsts, jo teem sawu falkumu un skaisstumu waijadsejis atdoht preelsch Berlins eelahm. Bet kas tad warr wiffu isteikt, kas warreja isklaitiht to leelu kauschu pulku, kas sanahza lohpa, tä ka brauzamu zekku no kahnineeka zekka nemas wairs newarreja ischkirt; teiz, ka dahmas sawus ktrinolinus atstahjuschas mahjä, labbi sinnadamas, ka preelsch teem te nebuschoht ruhmes. Bet bijis arr' lo redseht, kad karea-pulki nahlfuschi pilssehtai tuwumä ar sawu gaischu un preezigu musihki un ar uswarreschanas-sihmehm, so eenaidneekem atnehmuschti. Diwi mast sehni, kas gwardu-pulkeem til tä lihds gabjuschi karea, arr' ka karea-wibri ispuschlota, teem lihds taggad nahlfuschi mahjä. Bijuschas te daudj preezi-

gas un arri behdigas fatilfchanahs. Te kahds pahrnahfdams dehlis aplampis farvus mihlodamus wezjakus, tur kahds salbats farwu feewu, hieb atkal kahds jaunellis farwu mihlu Karlini, kas tam swehredama apleezina, ka ustizziga us winna gaidijuse, behdada-meess, ka Behmu un Mehru semmès kohrtelòs stahwedams zittu ne-eemihlejoht. Sinnams, ka wiffi wairs naw atpalkat nahlfuschi; daschu winnu peeder-rigi tè pullà wairs ne-eeraudfija. Nedseja bahlu feewina ar farkani noraudatam azzim, kas farwu wihru, gwardu unteroffizeeri, kas pats nahwei ispruzzis, ap-kampdama, to sweizinaja ar affarahm un kad schis jautaja, kur behrni effoht, ta us debbesi rahdija; jo masnohs wiffus ta breefmiga kohlera-sehrga bij aisrahwufe. Kad pats kehniensch ar faweem augsteem pawaddoneem nahzis eelshà, tad irr bijis ko redseht un dseht: swannijuschi ar wisseem pullsteneem, pulkes gabbu gabbahm birruschas pa lohgeem ahra farrotajeem pretti, tàpat arr' lohshberu-krohni, lai gan jau ahrypuff' pilssehtas ar tahdeem krohneem baggati bij puschfoti. Kur tad wehl tahs apweizinaschanas-runnas, kas tilka turretas! No pullsten 11 lihds 1 tas gahjis weenà gawilefchanà un preezigà kleegfchanà, kamehr tee pulli pilssehtà bij eenahlfuschi. Tà tas gahja pirmà un arri ohtrà deenà. Pullsten 1 turreja pateizibas Deewa-wahrdus dahrsà, kur wiffa keh-nina familija, wiffi garrigi un laizigi waldineeki bij klahht. Spreddiki fazzija kara-pulka mahzitajs Tihlen pahr teem Dahwida wahrdeem (ds. 118, 23): „Tas irr no ta Kunga un irr brihnumis muhsu azzis.“ Bet jo jauki firdis pazillaja un prahtus pahrnehma ta flawas-dseesma, ko tuhstoscheem dseedataji ar wiffu kara-musihki, pullsteneem swannoht un leelgabbaleem schaujoht nodseedaja. Behdigi dseedaja to dseefmu: „Lai Deemu wiffi lihds 10.“ Wallaròs pilssehta bij warreni apgaismota ar flaishtahm un skunstigahm uggunihm, kas mirdsoht daschadus ralstus un apweizinaschanas-perfchus preefshà rahdija. Tomehr pehdigà wallarà ar scho uggunoschanu negribbeja lahga isdohstees tapehz, ka leetus lija un wehtra nepakahwa bajnizas-tohrmus apgaismoht. Salka, ka wiffu walstu subhtitee ministeri farwas pilles schim gohdam isgrefnojuschi, tilkai Englandes un Franzuschu ministeri ne, — itt kà teem buhtu leels eenais ar Bruhscheem. — Kad nu azzis bij deesgan ispreezajuschahs ar redsefchanu, tad arri wehderam tilka fama dalka dohta. Gildes leelà sahle pilssehtneeki bij meelastu sagahdajuschu preefsh kara-wihreem un winnu augsteem un angstakeem wirfneekem, kur tohs kà farvus weefus wiffus lohpa pazeenija. Tè sehdeja pats kehniensch ar farwu familiju, kà arri ministeri, generali un salbati un t. pr.

Zittà deenà kehniensch atkal farwà pilli us maltiti faaizinaja wiffus generalus, angstakohs kara-wirfneekus un wiffu zittu semmju subhtitohs ministerus, un pilssehtas waldineekus. Tè nu kehniensch pateizibu fazzijis faweem pawalstneekem un kara-wih-

reem, kas us winna faulfchanu bijuschu pallausfigi un wiffi no firds darbojuschees tehwu-semmi glahht un gohdà zelt. 10.

Bruhshu kehniensch lizzis no teem eenaidneekam atneemteem warra-leelgabbaleem kalt farwadu gohdakrustu, ko par schagadda kara peeminu isballiht wisseem kara-wihreem un zitteem, kam kahda darrifchana bijuse scha kara buhschanàs. — Bruhscheem schinni kara pasudduschu (ko nesinn, kur palikfuschi) 4 offizeeri un 1692 salbati; bet Ehtstreckem 528 offizeeri un 35,932 salbati. Ehtstrecku Bruhschu lasaretès eemesti 411 offizeeri un 13,935 salbati, — lohpa teem sudduschu 939 offizeeri un 50,806 salbati. — Bruhscheem wehl pohstà gahjuschi: eenaidneeka preefshà krittuschu 164 offizeeri un 2573 salbati; lasaretès mirruschi eewainoti 120 offizeeri un 2881 salbati; kaufchanà eewainoti 562 offizeeri un 14,630 salbati. No kara-eerohtscheem Bruhschi nelo ne-effoht pasaudejuschu, bet Ehtstrecki paspehlejuschi 486 leelgabbalus un 31 karrogus.

Kamehr Bruhschi farwà starpà tà preezajahs un farvus kara-pulkus flawe un usteiz, kamehr Ehtstreckeschu pa farwam awisehm tohs pulgo un nolamma kà wiffu-pehdigohs plehsfonus un rajbaineekus. Bruhschu salbati winnu semmè ne-effoht wis peetikfuschi ar to, ko preefsh farwas pahrtillas prassijuschu, bet kà baddigi fiffeni til dauds flahdes darrijuschu, kà til warrejuschu un paspehjuschi un tà falkoht, ne-effoht taupijuschu to tekku, kas gohwei wehl wehderà; to rupjibu un neschehlstibu, ar ko tee laudis plehsfuschi, wehl winnu behrnu-behrni peeminneschoht. Kad winni taggad farwà semmè ar gawilefchanu teefoht usnemti, tad tas swefchineekem reebigi ween warroht ausis atskanneht. Winnu kara-gahjums effoht laupitaju gahjums ween bijis, tahds laupitaju gahjums, kas jau senn nodohmahts un us ko wiffi wajjadfigi eerohtfichi jau bijuschu sagahdati un t. pr.

No Italias. Sizilijas fallà laupitaju barri atkal palikfuschi dikti drohschi. Ohpafchi Palermas aprinki effoht pawiffam bailiga dshwe. Refruhshu nemfchanas laikà, kad Italia taifjahs us karu prett Ehtstreckem, kahdi 2000 bij atrahwuschees un aisbehguschu ar laupitaju barreem beedrotees. Laupitaji ar teem spehka peenehmuschees, eedrohschinajusches nakti paschai Palermo pilssehtai uskrist un lautes ar kehina salbateem. Laupitaji klohsteri eemettufchees, til beskaunigi bijuschu, pagebreht, lai kehniensch preesteru-beedribas likkumus atstahjoht pa wezzam. Sinnams, ka waldifchana kara-pulkus deesgan turp aisfuhhtija, kas laupitajus drihjt farwaldihj.

No Franzijas. 14tè September Parihje un zittàs apfahrtejas pilssehtàs bijuse tahda semmes-trihzeschana, ka laudis pahrbihjuschees, spruktuschu no mahjahm ahra, bihdamees, ka schahs teem us galwa nefatrihtohht lohpa. Daschàs meetàs grubdeeni bijuschu til stipri, ka galwi, flapji un krehfli no farwam weetahm iskustinati un pullstemi paschi fahlfuschu swan-

nicht, ir greefti istabahm eesprehgajuschi. Pee zil weku dshwibas, zil sinnams, nelahda nelaima ne-efsoht notikkufe.

No Parishes raksta pahr Mekstas bubshanu ta: Mekstas keisers warroht jau 15ta November deena Giropa pahrnahkt. Leelaka libbele effoht ta, ka Napoleons negribboht wairs malfahnt tahs rentes, kas par Mekstas parradu jamakfa, — un tas effoht Massimilianam deesgan lees eemeflis, sawu krohni nositt. Mekstas parrada-obligaziones effoht jau ta dffiki deesgan krittuschas, bet kad nu nebuschoht intresses dabbuht, tad bubshoht lehrums leels. Schahs obligaziones pa leelakai dalkai effoht Franzuschu rentineeku, ammatneeku un darba-tauschu rohläs un tee wiffi taggad lahdoht to, kas winnus tahda skahde eewihlis. Tee wifswairal errojotees us finanz-ministera, kas pehdejä reisä teizis, ka rentes preelisch De tobera termina arri jau te effoht — un nu nekä.

No Turku walstis. Pagahguschä reisä muhs bij krappuse ta sinna, kas stahstija, ka Skandias-salla kristitee eedshwotaji ar Turkeem effoht kahwufchees un ka Turku karaa-spehts uswarrejis. Taggad pahr to nahlfuschas skaidrakas sinnas un tahs stahsta, ka kristitee effoht Turkus ta kalahwufchi, ka pats tas Pascha buhtu tizzis sawangohts lihds ar sawu pulku, ja nebuhtu meeru mettis un padewees.

No Indijas raksta, ka schur un tur laudis atkal paleekoht nemeerigi ta, ka us Beschaweri wajadsejis karaa-pullus subthit tabehl, ka ta ruhlschana ihpafchi effoht Afganistu semme. Lalkam to nemeeru effoht padarrijuse ta sinna, ka taggad Turku walstie atkal kahda faruhlschana iszehlfusehs.

No Sibrias. Kahda Schlottu semmes awise stahsta, ka kahds lungs, kam wahrds Reit Dschonson, effoht wezzos Kapernaumas druppös Subdu semme usgabjis Subdu sinagogu jeb luhgschanas-nammu. Schi effoht wehl ta weeniga ehka, ko warroht teikt par tahdu, fur sawä laika Jesus arri bijis eelschä.

No Amerikas fabeedrotahm walstehm. Ta ohtra parteja, pee kurreas presidents Dschonsons nepeederr un kurreai japaleek atpalkat tabehl, ka ar presidenta palihdsiba winnas prettineeze wirfrohku dabbu, — ta taggad trakko un plohsahs zil ween spehj un warr, un ta falkoht, gandrihs wiffu semmi us jaunu dumpi rihda. Arri tee Waschintonä noturrejuschi sawu fanahlschanu un isdewufchi sawus nospreedumus, kas, sinnams, weetu weetahm gan zittadali flann, nekä tahs presidenta partejas spreedumi. Gan jau dsirdehs, woi schee arr' ko warrehs isdarriht. Presidents Dschonsons taggad reisö pa daschahm pilsehtahm un wiffur kauschu preelischä turra runnas. Bet te tad wihram arr' effoht ko klausitees, ka daschä weeta thri aufis jaaisbahsch. Winna partejas peederrigeer winnu wiffur sagaidoht un usnemmoht ar gawilechanu, bet tee ohree ar mehdischanu. Kad presidents sawu runnu turroht, tad schee janzotees pullä ar brehlschanu un mehdischanu, ka pre-

sidenta runnu wairs newarroht dsirdeht un tam japaleekoht kluffu. Tä Kieweland pilsehtä, fur presidents no balkona us laudihm runnajas, laudis neh-muschees to mehdiht un zitti fleegusch: „Kapeh; ne-leelat palahrt to Dschefferfon Dahwis?“ us ko presidents atbildejis: Winsch ne-effoht teefas-lungs nedf fuhdsjetajs; Seemetneekös atrohbotees arr' titpat leeli blehschi lä Dahwis bijis Deenwidneekös. Bits no pulka winnu nosauzis par blehdi, us ko presidents atbildejis: „Lai tas wihrs nahf preelischä, kas manni par blehdi saw, ka winnu warram redseht; es derru, ka, kad faules-gaisma us winna peeri spihdehs, tur buhs lassami tee wahrdi: blehdis un — bailigs sakkis.“ Sauzejs nenahza wis preelischä un presidentam wiff pulks usgawileja. — Tahda brijwä walstie, fur katram brijw walstis-darrischanas maifitees, tam angstatam walbineekam jo grehta dshwe un dauds kas japanes, ko zittur tä newaijag wis zeest. Tä zittureis' kahda fanahlschanä kahds no pulka winnu nosauzis par skrohderi, itt lä gribbedams winnu ar to apkaueht, pahrmesdams, ka winsch agral skrohderis bijis. Us to presidents itt laipnigi atbildejis: „Pareisi, skrohderis esmu bijis, bet ne wis kahds luppattu-skrohderis; biju tahds skrohderis, kas saweem darba-dewejeem gohdigi strahdaja un bes wiffas wiltibas.“ Schahdu kautinu, kurreu ammat, ohtra padohmu un darbu smeeht un lammaht, arri pee mums netrubbst. Tahdi pufskohka lehzeji un bailigas bahbas, kas paschi naw ne karsti ne aufsti, no gaismas bihdamees, labprahnt kaktös leen un no tejenes sawas wiltigas bultas schauj, — ja ne zittabi, tad ar negohda-raksteem ohtram gohdu laupidami. Kapeh; tad tahdi bihtahs no gaismas? Lalkam tapeh; ka teem us peeres pascheem stahw rakstitti tahdi wahrdi, kas deenas-gaismu nepanes. Tahdi sawu ammata wahrdu taf negribb zitteem rahdiht.

Pirma „Widsemmes semneeku semkohpibas-beedribas“ faeefchana.

Sau pehrnaja gadda Mahjas weesa N° 35 u. 36 zeen. rakstitalis — M. — rakstidams par semneeku faeefchanahm jeb beedribahm, irr wehlejees, kaut jel pa muhsu mihku Widsemmi arri tahdas beedribas zeltohs, fur semmeskohpeji zits ar zittu satidamees, warretu weens ohtram sawas dohmas par semkohpibu un winnas sinnaschanahm isstahstih. Zeen. rakstitalis turflaht arri peeminnejis, ka jau daschös widdös tahdas faeefchanas fahkoht zeltees; bet pahr to nelo wehl ne-esmu dsirdejis un lihds schim par to awises nefas naw tizzis spreests jeb rakstihst. — Schi zeen. rakstitalaja wehlechanahs nu irr peepildita un pirma Widsemmes semkohpibas-beedriba ihsti eezelta, ko schä tabehl saweem tautas-brahleem lä spehdams gibbu isteikt un aprakstihst.

Swehtdeena tai 28. August f. g. bija labs pulzinsch fainneeku no Trifates un Smiltenees drau-

djes, bet wifswairaf no Plahn walfs, us Plahn-
 Raudesmuischas leelunga Jegór von Sivers aizi-
 naschanu fapulzejuschees. Leelkungs jau laitu preefsch
 tam bija sinnu bewis, ka lai us to peeminnetu deenu
 fanahf, jo wiasch gribboht ar fainneekem par sem-
 kohpibu farunnatees, un us to, ar teem ihpafchu
 beedribu eezelt. Us to tad fchee nu arri paklaufi-
 dami un tahdu jaunu, nepasifstamu leetu redseht un
 dsirdeht gribbedami, labba teefa semkohpeju bija fa-
 nahfufchi. — Leelkungs bija usaizinajis arri Tri-
 fates dseedataju beedribu, kas ar to meldiau: „Deems
 Kungs irr muhsu stipra pils,“ scho pirmu beedribas-
 fanahfchanu eefahfa. — Kad bija nodseedahs, tad
 leelkungs pazehlahs un turreja runnu Latweeschu
 walloda, israhbidams, ka ar semmes-kohpschanu no
 wifagrafeem laikeem lihds schodeen muhsu mihta
 Widsemme gabjis, kas tahda wihse flanneja: Kad
 preefsch 700 gaddeem pirmee Wahzeeschi no Brehmes
 pilssehtas us Widsemmi atnahza dsihwoht, tad wezzi
 Latweeschu wehl maf ar semmes-darbu publejahs,
 tikkai tif dauds ka preefsch winnu paschu pahrtifschana-
 nas bija wajadstigs (tai laika arri to paschu labbibu
 audsinaja un sehja, ka rudjus, meeschus, aufas u. t.
 pr. kas wehl schodeen us muhsu laukeem redjami).
 Sefchpadsmita gaddu-simteni muischneeki fahfa ar
 semkohpibu puhletees, fur tad semneeki arri wairaf
 pee ta tiffa peespeesti. Septinadsmita gaddu-sim-
 teni, pa to laiku, tad tas leelais 30. gaddu tarschs
 pa Wahzsemmi plohsijahs, tiffa $\frac{1}{6}$ dalla no wiffas
 toreis' audsinatas labbibas us abrfemmem iswesta
 un no ta laika lihds schim par 2 gaddu-simteneem
 gan maf wairaf ar semkohpibu us preefschu gabjis,
 wifswairaf gan tamdeht, ka semneeki lihds muhsu
 laikeem bija us klaufschanu jeb kalposchanu, fur tad
 gandrihs nepawiffam laika neatliffa ar semmes-pahr-
 labboschanu puhletees, un to kohpt, ka tif — ka jau
 fazzijam — preefsch winnu paschu pahrtiffas bija
 wajadstigs. Bet nu, kad semmes-kohpeji wifswairaf
 par gruntineekem un rentineekem paleek, un us
 preefschu wehl palifs, tad jau arri us to irr jadohma,
 semkohpibu pahrlabboht, jaunus darba-rihtus pee
 semkohpibas fahlt eewest un tohs bruhleht u. t. pr.
 un ta us zittadu wihfi nekà lihds schim eefahlt us
 preefschu dsiehtes. Bet us tahdu wihfi tad lai nu
 to isdara? „Nekà zittadi labbaki neweikfees, ka
 kad semmes-kohpeji zits ar zittu fatiftohs weens oh-
 tram labbu padohmu dohdams un peenemdams sawu
 semmes-kohpschanu pahrlabbo. Us tam wiasch (leel-
 kungs) effoht nodohmajis tahdu beedribu eezelt, ka
 jau 1842tra gadda muischneeki no Wallas, Walmee-
 ras un Behsu aprinka kohpa fadewuschees un sawa
 starpa nogruntejuschi few' ihpafchu beedribu, kas lihds
 schim irr postahwejuse un dauds augtus un fwehtibu
 neffufe. Scho muischneeku beedribu nosauz par
 „Deenwiddus Widsemmes semkohpibas-beedribu,“
 (Ackerbauverein für Südlivland) furreai leelkungs v.
 Sivers irr par preefschneeku. Sawà runnà leel-

kungs jo prohjam israhdijs, ka fchi pirma semkoh-
 pibas-beedriba buhschoht ta ka jauna atwaffa tai lee-
 lai „Deenwiddus Widsemmes semkohpibas-beedribai“
 un ja pareisi un labbi tiffchoht kohpta un wairota,
 tad deenas warretu par fwehtibu un labklahfchanu
 wiffem muhsu semmes-kohpejem buht, jo wiasch
 pa Wahzsemmi aplahrtreisodams effoht dauds tahdas
 beedribas redsejis, fur wairaf tuhffstofchi beedri pee
 weenas paschas beedribas peederroht un fur preefs
 effoht redseht, ka ar semkohpibu us preefschu eimohht.
 Beidsoht leelkungs wehl sawa runnà isteija, ka grib-
 boht arri weenu Latweeschu semkohpibas awifi litt
 isdoht; gan no eefahfuma tas gruhti nahfchoht, bet
 ja rakstijaju un lihdsbeedru tiffai atrastohs, tad ar
 Deewa palihgu tas gan isdohtohs; tadeht no sawas
 puffes arri zeen. rakstijajus no zittahm Widsemmes
 puffehm usaizinajam, ka ja isdohtohs to awifi is-
 doht, tahdus padohmus par semkohpibu un darba-
 rihtem u. t. pr. eefuhtift, un to arri tizzam, ka
 muhsu tautas-brahki ar to meerà buhs.

Pehz beigtas runnas dseedataji nodseedaja to Kreewu
 tautas-dseefmu: „Deems, fargi Keiseru.“ — Pehz
 tam leelkungs teem fapulzinateem fainneekem preef-
 schà nolassija tohs no winna farakstitus un par labbu
 atfiftus beedribas-liffumus. Tas tahs semneeku
 semkohpibas beedribas mehrkis irr ta fatatiffchana us
 pahrlabbotu semmes-kohpschanu, kas dibbinahs us
 ihpafchi pahrbanditahm un par labbu atrastahm pahr-
 labboschanahm eefsch ta beedribas aprinka. Beedri
 warr buht wiffi semmes-kohpeji no jebkurras kahrtas;
 beedribai irr arri sawa naudas-lasse, fur pehz wai-
 jadstibas teek nauda no beedreem pascheem famesta.
 Beedribas waldischana irr: beedribas preefschneeks,
 rakstu weddejs un weens waldischanas palihgs. It-
 latrà beedribas fanahfchanà teek no rakstu-weddeja
 tahs runnas un nospreefchanas, fo beedriba nosakta,
 jeb kas tai fanahfchanas-deenà pehz kahrtas run-
 natas, ihpafchà norakstà usfihmetas, ar fcha, un
 preefschneeka wahrdu parakstitas un weens norakstis
 ar beedribas apstiprinafchanu tai „Deenwiddus Wid-
 semmes semkohpibas-beedribai“ nosubtitfts. Padohma
 leetas warr schahdas buht: Semkohpibas wajafschana-
 nas jeb sinnafchanas, tàpat arri darba-rihti un ma-
 schinas, semkohpibas grahmatas un rakstus u. t. pr.,
 kas no beedreem teek preefschà litti un kas tad no
 beedribas waldischanas tohp par derrigeem jeb neder-
 rigeem preefsch beedribas noteikti. — Kad liffumi,
 — kurrus wahrdu pehz wahrda newarream fche is-
 teikt tadeht, ka gandrihs par garru isnahktu, — bij
 nolassiti un fainneeki ar teem pilnà meerà bija, tad
 par pirmem schahs beedribas gruntetajeem 31 beedri
 peeteizahs un leelungu J. v. Sivers par beedribas
 preefschneeku uszehla; tàpat arri weenu rakstu-weddeju
 un waldischanas palihgu. — Pehz tam dseedataji
 nodseedaja to dseefmu:

„Deems fwehti Widsemmi,
 Scho maifes semmiti. x.“

kurra ar leelu preeku no klaufitajeem tiffa usnemta. Kad dseebaschana bija beigta, tad leelskungs wiffus usazijnaja us lauku eet pastaigatees. Wiffspirms israhbdija tohs Wahzsemmes darba-rihfus, ta arklus, ezzeschas u. t. pr., ar kurreem winsch sawus laufus wiffus apstrahda. Arri schinni aprinki semmes-kohepeji jau fahf tahdus darba-rihfus bruhfeht un atrohbd, fa winni gauschi derrigi, ta par prohwi: feh-jamas ezzeschas (Gytirpator), Wahzsemmes arklus (Orignonpflug), ta, kur agrafi diwi jeb trim zilweleem bij jastrahda, taggad weens zilwels weegli warr is-tift. Tad wehl leelskungs aiswedda fainneekus us saweem, no jauna eeriketeem un ar peeminneteem darba-rihkeem apstrahdateem laufeem, kur wiff labbi un glihschi isflattijahs un brangi usaudsis, fa flattitajeem bija preeks to usflattoht. Deht tam, fa tai deena leetus lija, newarreja wairs ilgaki us lauka pakawetees, bet wiffseem bija us eelschu jasteidsahs, kur tad wiffi, tapat fainneeki ta arri dseebataji ar patihkamu maltiti tiffa meeloti. Pehz beigtas maltites wiffi nodseedaja to perschinu: „Tam Teh-wam pateizam, ic.“ un kad leelskungs wehl kahdus pamahzischanas- un usflubbinafchanas-wahrdus us teem sapulzinateem bija runnajas, tad wiffi ar preezigu un mudru firdi us sawu puffi isfchlihras. Ta tad schi pirma semkohpibas-beedribas fanahfchana-deena tiffa pawaddita un tas jaunais kohzinsch eedehstihst, kas sawa laika ar Deewu palihgu un paschu beedru uszihbtu jaktahs, seedehs un augtus neffihb.

Wihki lassitaji, bet ihpafchi semmes-kohepeji! Daschs nu gan fazzihb: Deews jau gan dohd sawu swehtibu pee lauka-angteem, kad ween uszihbtigi strahdajam un publejamees, kadeht tad mums zittadi ja-ee-fahf pehz jaunahs wihses semmi apkohpt un strahdabt! Us to jums atbildeschu: Woi tad tadeht buhs roh-kas flehpi turreht, kad Deews sawu swehtibu dohd un nebuhs us preefchu dsihtees un strahdabt un kohpt un pahrlabhoht sawu semmi, kas tew no Deewa ustizzeta? Schis laiks, kur wiff us preefchu eet un dsennahs, arri semmes-kohepejam naw garram jalaisch, bet wiff, fo par labbu atrohn, irr japaturr un ja-eewedd semkohpiba? Weidsoht no sawas puffes wehlejamees: kaut jel no zittahm puffehm arri par tah-dahm beedribahm mums sinnaas laistu, kur wehl kah-das zeltahs. Us to lai Deews palihbs!

Kahds Plahneneefchu fainneeks.

1 Kapehz mums buhs sawu dsihwibu ap-drohschinah.

Muhfu dsihwibas laiks irr ihfs, un mums buhs ikdeenas gattaweem buht us aiseefchanu. Un kad mirstam, woi tad mums gan wairaf neko newaijaga, ta fahrta, pallaga, frella un auta? Pazell sawas azzis un flattees tur masa istabina, kur nobahlejuse mahte ar saweem trim behrneem jau ilgi us tehwu gaidijuse un newarreja sagaidiht mahja pahrnahkam.

Winnam us zetta nelaima notikkuse un nahwe us pehdahm pallat nahkuse. Gan schi tehwa meefas atgullufchas — bet winna familija, kas winna wahrdunefs, dsihwo buhdina. Kas newarretu sajust tahs fahpes, fo atraitne un behrni tahda brihtina zeefsch, kas sawu apgahdneeku saudejufchi. Kas nu lai par winneem gahda, kas maifi, apgehru un skohlu dohd?! Al, kas warr wiffas winnu fahpes, behdas un affaras aprakstih. Sirds mums fahp redsoht, fa daschi lautini agraf pilniba dsihwojufchi, taggad no draugeem un raddeem atstunti truhlumâ wahrgst un nihst. Un no tahdahm laizigahm behdahm mehswarram glahblees, ja sawu dsihwibu apdrohschinajam.

Klaufatees kahdu stahstinu par to. Tas kohp-manna sellis Hugo L. teja rei' ta: „Kapehz man buhs sawu dsihwibu apdrohschinah? Man naw feewas, ne behrnu un neweena, par fo man jagahda.“ Bet tomehr winnam firds neffahs kapitalu atstahst un tapehz sewi apdrohschinaja. Winsch pirka polifi, 5000 rublus leelu, par fo winnam ifgaddus 100 rubli bij malfajami, un pirmâ seem, fw. deena, kad wiffi raddi pee galda fehdeja, winsch us baggata onkula wesselibu usdsehra, kurra deenesta winsch bij.

Hugo fazzija sawam onkutam pateizibu par to, fa tas ar winnu un ar winna braktu darbeem meera effoht. Par sewi es nerunnaju, bet par saweem brakteem warru teift, fa winni ar leelu ustizzibu sawu darbu strahda, fo mans zeenijams onkels teem usdewis. Ar preeku to esmu redsejis un tapehz winneem par ustizzibas algu katram 1000 rublus sudr. sawa testamentê esmu norastijis. Ge-ahlumâ wiffi to par johkeem turreja un gahrdi pafmejhahs. So lai gan Hugo lungs dabbuja labbu lohni, bet ta winnam wiffa arri ifgahja ta, fa neko newarreja eekraht, to wiffi itt labbi sinnaja. Bet kad winnam pehzat arween smeeklam to testamenti peeminneja, tad winsch apnehmahs parahdiht, fa taifnibu runnajas un katram braktam 1000 rub. no-ffreedis un fa to teefcham spehjis. Nu winsch atnessa polifi un teem to rahbdija, kur nu tee ar sawahm paschahm azzihm warreja lassihst, fo bij dsir-dejufchi. — Un schi preefschihme nepalikfa bes angteem; jo fo ar wahrdeem newarreja isdarriht, tas taggad notikka. Winna tehws atsinna, fa winna manta nepeeteef, feewu un 2 meitas apgahdabt un tapehz lifka sawu dsihwibu apdrohschinah. Wads bij pagahjis un pirmos seemas swehtkos raddi atkal bij kohpa, bet — weena weeta pee galda bij tufsch. Nemeerigi un behdigi winni metta sawas azzis us to tufschu weetu, bet tas, kas pehrn tur bij fehdejis, nenahja wairs un neweens neudrihtstehahs tai weeta nofehstees. Tur nu daschas nopuhstas bij dsirdamas un daschas firdsfahpes juhtamas, jo Hugo, laimigais, preezigais, jautrais, teizamais un no wiffseem mihtohst Hugo bij no winneem schkirts us wiffu muhschu. Nahwe ar sawu aufstu rohku bij winnu aifrahwuse. Beedribas lahde winsch tif kahdus 100

rubtus bij eemalfajis un wiina raddi dabbuja ahrâ 5000 rubtus fudr. Katris no wiina brabteem dab- buja 1000 rub., bet ikweens no teem ar weenu dattu no schabs naudas lifka fewi apdrohschinacht. Un tâ schi leeta ispaudahs stary dauds laudihm un wiina preekschihme dauds passubbinaja tâpat par sawejeem gabdaht. Bet woi tas mums Latweescheem arr' irr eespehjams? Atkilda: Irr gan! So dschwibu ka- tris warr apdrohschinacht no 50 lihds 10,000 rub. Tad nu 3 lihds 4 kap. par neddeku peeteel 500 rub. ap- drohschinacht, ja winsch 30 lihds 38 gaddus irr wezs. Un scho masumiau katris gan warr pataupiht. Dau- bseem buhs spehjams par neddeku puss rubli par dschwibas apdrohschinachanu isdoht, un ar to warr 1000 rubtus dabbut, kas atraitnei maiss pelnoht par leelu atspaidi buhtu; bet kas to naw darriju- schi, to wihru seewahm un behrneem gruhti klab- jahs un tee dauds reis' walstei par nastu un grub- tumu irr un daschas zittur palihdsibu un patwehrumu newarr dabbut kâ ubbâgu nammâ.

Klaufatees wehl weenu stahstinu. Jauns tei- zams puiss gribbeja prezzetees, bet bruchte wezzaki meitu leedsa, tapehz, ka brughtanam zittas mantas nebij, ka weffeli lohzeffi un mudris prahts us darbu, ar to tas til dauds nopelnija, ka seemu un behrnus warretu usturreht; bet ja winnu nahwe pahrschteigtu, tad atraitne un behrni bes apgahdneeka buhtu. Kâ nu tam lihdscht? Winsch bij 30 gaddus wezs un lifka fewi apdrohschinacht par 1000 rub. f., par to winnam if gaddus 23 rubli 60 kap. f. intresses bij jamaksa. Nu bruchte wezzaki labpraht winnam no- wehsteja sawu meitu. Un jaun-salaulateem taupigi dschwodameem nebij gruhti schabs intresses if gad- dus ihstena laikâ nomakscht. Pehz wiina nahwes beedriba tihra naudâ 1000 rubtus ismaksaja atrait- nei, kas nu par tahdu mantas padohmu paldees faz- zidama, dschwibas apdrohschinachanas-beedribu wis- seem par labbu un tohti derrigu usteiza un isslaweja.

Bet pasaulê irr dauds beedribas. Englaunde ween skaita 300 tahdas beedribas, kas 250 millionu ster- lianu apgalwo. Bet kapehz jums neweenu no schahm beedribahm newarru un negribbu eeteift, par to, ja Deews gribbehs, us preekschu runnaschu. Mums irr derrigaki, ka pee Behterburgas dschw. apdr.-beedribas peeteizamees, kurras weetneeki (agenti) wiffas leelas pilsehtas usectami. Tê Rihgâ irr par agentu zeen. Schnafenburg, kas dschw prettim kophmannu beer- ses nammam. Tê irr skaidras leetas, tê neweenu neatstums, kas til apnemahs beedribas prahtu dar- rist. Skaidrakas sinnas par scho teizamu beedribu isdohs Schnafenburga kungs pats un katris zeen. kungs pilsehtas un us semmehm. — Kas pee bee- dribas fewi leel jeb gribb list apdrohschinacht, tam wiffpirmaf un wiffmasak trihs leetas wehra jaleel: 1) Woi winsch til dauds if gaddus warrehs mak- sacht, zil par nosazzitu naudas summu nahlahs, to gribb mantoht; 2) Woi to spehs lihds gallam mak-

sacht; 3) Woi beidscht neapniks maksadams, tapehz ka pascham no ta zitta labbuma naw, kâ ween schis: drohschiba, kas aisdenn nedrohschibu un nelazigu bailibu. Kam schis trihs leetas nopuhtas un gal- was schpes nedarra, kas lai eet drohschi Rihgâ pee Schnafenburg kunga un lai usdohdohs. Lihds ja- nemm krustama grahamata tapehz, ka intresses par lap- talu pehz wezzuma teel nospreestas, un jo jaunaks zilweks, jo masak, jo wezzaks, jo wairak irr jamaksa; un zil pirmu reis' eemaksa, tilpat dauds tad if gad- dus lihds gallam irr maksajamas. — Seewahm irr wihra un behrneem wezzaku palauschanas-sihme ja- peenehs.

Lai Deews dohd, ka schee manni ihfi raksti wis- seem faprotami buhtu un daschu labbu passubbinatu sawu dschwibu tâ faktoht pagarrinacht un arri tâ par sawu familiju gabdaht kâ apneemees un swehti sweh- rejis; tad tas briedis man buhtu swehtigs, kurrâ schohs wahrbus rakstu.

M. Birrit, Jahna basnijas kesters.

Wohdeja robje waffara.

Rohst, rohst, rohst, rohst, rohst,
Wehl tu seedi dahrsina,
Kam tu effi behdiga,
Kamdeht birsi tew' affara?

Tawas mahfas aisgabja,
Tewi weenu atstahja;
Winnu pehdas raffina
Passt, kur tabs aisgabja.

Rohschu seedi — lappinas
Zetta birra — wihstas.
Behma zilla lappinas,
Putni dseed tahm „ardeewas.“

Drihs arr' tewi paglabbahs,
Behru dseemu nobseedahs.
Gresnuns taws arr' ahtri mirst,
Un tew seedi drihs nobirst.

Tu arr' rohsei lihdsiga
Effi, daila meitina;
Ihfas rohschu deeninas,
Ihfas tawas jaunibas.

Apdohma zil ahtri skreen
Jauniba ar latru deen';
Schodeen tew wehl rohshums smaid'
Riht' warrbuht jau kaps fagaid'!

G. F. G.

Grahamata sinna.

W i d s e m m e s
wezza un jauna

Raika grahamata

us 1867tu gaddu

irr dabujama ne-eseeta par 100 gabb. 6 rub. un eeseeta gabbalâ 10 kap. manâ driktu-nammâ pee Behtera basnijas, kâ arri manâ grahamat-bohdê pee schaktu-wahrteem.

Ernst Plates.

Gluddinafchanas.

Mans „Eelfchsemneek“ Nihdsenee-
Teem Plates lunga grahmata-bohdē nolikts.
Braunschweig, mahzitajs.

Behrui no semmehm, kas pilsfehtas flob-
las apmelle, warr lobrteli un pahrtiklu dab-
buht brubwer-eelā Peterfona mahjā appaf-
fchā pa kreifu rohku.

Nihgas Damp kaulu-miltu fabrikis

Scmmesfchopjeem atkal finnamu darra,
fa tee, kas lihds fchim wehl fawus laulus
newa fvehjuſchi ar kaulu milteem fuhdoht,
nu atkal warr twaiflotus kaulu- un raggu-
miltus preefſch lauku fuhdoſchanas dab-
buht. Schē wehl peeminnam, fa lohti
labbi ir r, kad twaiflotus kaulu-miltus tur,
tur kreetna fuhdoſchana trubſt, ruddeni
us seemaju fehjumeem kaiſa. Jo dauds-
fabrtigi tas irr peenabſts, fa kaulu-
miltu pahrfaiſſchana neween us labbibas
fehjumeem, bet arri us pfawahm un ſah-
ku platſcheem tohs labbakohs pfahwumus
isderuſchi.

Nihgā tauni 2trā September 1866.
R. Kr. Schmidt.

J. Birgermeistera

75 gaddus paſtahwedama

Wahju tehranda un miſſina prezzu-bohde pee rahtuſcha,

faweem draugeem un pirzejeem darra ſin-
namu, fa patlabban no Englandes at-
nahza leels pulks wiſſlabbalo fudmallu-
dehtu- un ſchēchreſabgu, no wiſſada gar-
ruma un plattuma, fa arri ſmehdu-laſtas,
ſkubwiſtiki, plehſchās no wiſſada leeluma,
arri ehweles, ſalti, bohri, wiſſi no ſta-
weta Ward fabrika. — Wiſſas ſchahdas
prezzes tē pahrdohdu par lehtalo tirgu un
appalwoju, fa labbas. Andelmanni dab-
bu pelnas-teeſu wirſu.

Wm. Bajena

paſt-kambari, ſalku-eelā N 14, Breescha boh-
dē pahrdohd wiſſadās ſortes Anilin-pehrwu,
koſchinelli, koſchinella ſalwi, indigo, piſſka-
pehrwi, arri kaſſeju, zukuru, tehju par
lehtu tirgu.

Miltus un klijas

warr itdeenās dabbuht pirkt us Nanſa
dambja taiſ damp- un wehja-fudmallās
pee

Borchard. 3

Tuſſchās ſihrupa wahtes preefſch
kaſpoſtu eetaiſſchānas par 1 rub. gabbalu
pahrdohd

Wm. Bajen,
pretti Londones traſteeram
ſalku-eelā N 14, Breescha bohde.

Labbakohs Belgeefchu daſ-
ſtinus 13 un 14 zolles leelus, lehti
pahrdohd

N. Marſchütz un Co.

Limbafchôs.

Manna willas-fahrſchama ma-
ſchina jau no 4to August f. g. ſtrabda;
kadeht taggad preefſch tabs darba peenem-
mu un turklaht arr' willu pahrdohdu.

E. Kroll. 9

Wolmarê.

Saweem wezzeem draugeem un paſt-
ſtameem, fa arri wiſſeem zeenigeem pir-
zejeem darra ſinnam, fa ſchinni pilsfehtā
grahmatu bohdsneeka E. G. Trey mahjā
blakkam Wittmann bohdei, weenu

ſihku prezzu

un

pehrwu-bohdi

efmu eetaiſſis un apfohlu labbu apdeene-
ſchanu un par ſawahm prezzes leetahm
lehtalo zennu turreht.

E. G. Senſchel.

Par ſinnu.

Saweem draugeem tē ſinnam darra,
fa pee Numeiſter muſſchās leela frohga to
bohdi atſtahju un ſewim jaunu leelu bohdi
Balkas pilsfehtā eetaiſſis — pretti brug-
gu-teeſai, to muhra bohdi, tas agraf Dun-
nowam peederreja — taggad ar to wahrdu

E. G. Laube.

Jauna bohde.

Saweem draugeem un paſtſtameem ſin-
namu darra, fa pee mannis itin labbu
koſchinelli un ſalwi warr dabbuht preefſch
firſch un kaſſei bruhna, pellehla, dſel-
tena, ſilla un ſalka pehrweſchanas.

Tēpat pee mannim arr' warr dabbuht
ſauſu un ſchēhſtu Anilin-pehrwi preefſch
wiſſadās pehrweſchanas un preefſch ta
ditti ſkaiſta jaunbruhna pehrweſchanas.
Wiſſu to pahrdohdu par lehtalo tirgu.

Adolf Wetterich,

(zittureiſ Fren)

apteekera-prezzu un pehrwu-bohde,
Sinder-eelā N 16.

Labbakohs Ruſaſtleefchu
kaleju akmina ohgles lehti
pahrdohd

N. Marſchütz un Co.

Belles = muſſchās

(Bellenhof)

naglu-fabrika bohde
taggad atrohdam leelā fehnina-eelā,
Brandenburga nammā Nr. 3. 1

Linnu-fehflu

tihrijamas maſchines

gattawas, ſā arri tohs blekſus ween un ar
rahmi, warr dabbuht tai zittureiſejā naglu-
bohde, Sinder-eelā pee

W. Arnholdt.

Par wehrā liſſchanu.

Wiſſeem muſſu draugeem ſinnam dar-
ram, fa Anilin-pehrwes preefſch rohſchu-
ſarfana, ſilgana un ſilla pehrweſchanas,
ſilpat labbas ſā arween, par 20 prozen-
tehm lehtalas palikſſchās. Pee mums
arween arri irr dabbujams koſchinella ſa-
we un koſchinelle pehrwe, preefſch pellehla,
bruhna, ſilla, ſalka un dſeltena pehrwe-
ſchanas. Labbakohs ſchweſkohzinus pah-
dohdam 6 rub. par kaſti.

A. u. W. Wetterich,
pehrwu- un apteekera prezzu-bohde pee
Pehtera baſniſas, Minz-eelā N 2.

Linnu, linnu-fehflu un labbibas
andele pee

Wilhelm Dobihu

Limbafchôs.

No Nihgas mahjās pahrnahjis wiſſeem ſin-
namu darra, fa es no 1ma August 1866tā gad-
dā tē Limbafchôs paſtes nammā augſchā pee-
minnetu andeli eetaiſſis un par prezzehm to
paſchu maſſaju, ſo Nihgā dohd, fa tē arri ſil-
les, ſabli, tabbaku, dſeſi, abdas un zittas
prezzes ar wedduma maſſas pehrweſchanu,
par Nihgas zennu pahrdohdu.

Namma wahrs irr Wellbahrſd.

Ahrrihā jaun-eelā N 87 irr jauna
mahja pahrdohdam. Skaidratas ſinnas
isdohs turpat.

Pilsfehtā eenabloht, va labbu rohku tai
weetā, tur zittureiſ bij ſemmes-wahrti un
blakkam tai ſahls-bohdei „pee atſlehgās“
appafſch Karpowa namma atrohdaſ

Lyra wihna-pagrabs,

tur tohs labbakohs un daſchadakoſs wihnus,
arri ſchampaneeri, rumu, arraku, konjaku,
porteru un t. pr., par to lehtalo maſſu
warr dabbuht.

Lihds 16. September pee Nihgas atnahjuſchi 1907 fuggi un aigahjuſchi 1808 fuggi.

Utbildedams redaktehrs A. Leitan.

Drikkehts pee Ernſt Plates, Nihgā.

No jensures atwehlehts.

Nihgā, 17. September 1866.